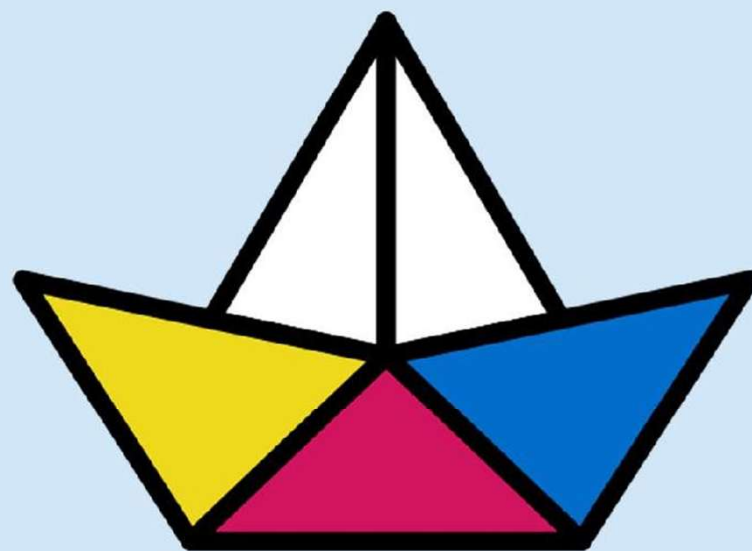

jules a jim

OSV a třídnické hodiny ve světle nového RVP

Mgr. Markéta Borovcová

Všeobecná primární prevence

Práce s třídními kolektivy např. v rámci témat:

- **Osobnostně sociální a etická výchova (OSV)**
- **Prevence šikany**
- **Kyberprevence**
- **Partnerské vztahy a intimita**
- **Návykové látky**
- ...

Selektivní primární prevence

A další podpora - konzultace, krizová intervence

Témata:

- náročné chování jednotlivců i skupin
- násilí a konflikty
- šikana
- sebepoškozování a sebevraždy
- další krizové situace

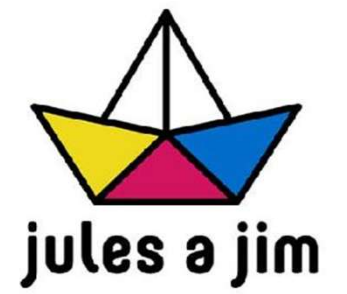
Další vzdělávání pedagogů

Školení DVPP, mentoring, supervize, vzdělávání ŠMP

Témata:

- **zdravé klima a emočně náročné situace**
- **efektivní komunikace**
- **třídnické hodiny a OSV**
- **kyberprevence**
- **prevence a řešení šikany**

OSV & TH

OSV

- rozvoj žáka samotného:
 - jak rozumí sobě
 - jak zvládá své emoce a stres
 - jak se učí
 - jak komunikuje
 - jak spolupracuje a řeší konflikty,
 - jak jedná vůči druhým
 - jak se rozhoduje.

Cesty OSV k žákům

- přes vyučující - vzor, nápodoba
- využití běžných náhodných situací
- OSV v rámci jiných předmětů
 - jak reaguji na chybu, jak řeším konflikt, jak mluvím se žáky...
- OSV jako samostatný předmět
- OSV v rámci žákovských aktivit (př. školní parlament, vrstevnické učení apod.)

TH

Zaměřené na:

Vztahy a komunitu: budování třídy jako skupiny, vzájemné poznávání, pocit sounáležitosti, vztah třídního se žáky.

Klima a pravidla: vytváření a revize třídních domluv, sdílení toho, jak se ve třídě cítíme, práce s atmosférou.

Reakce na aktuální dění: řešení konfliktů, napětí ve skupině, reflexe událostí (výlet, změna ve třídě, nový žák, náročná situace ve škole nebo ve světě).

Prevenci: zachytávání signálů, že se ve třídě něco děje, návaznost na preventivní program školy, prostor pro programy se ŠPP nebo externisty.

(Organizaci: informace, plánování akcí, třídní služby, samospráva...)

Socioemoční učení: cílený rozvoj dovedností (komunikace, spolupráce, řešení konfliktů, učení se učit) – tady se TH setkávají s OSV.

TH a OSV - kde jsme dnes?

- každá škola to má jinak
- různé přístupy a pojetí TH i OSV
- různé systémy napříč školami
- různý vztah vyučujících
- různá úroveň kompetencí pro vedení TH a OSV
- často nevyjasněný vztah mezi TH a OSV
- OSV jako průřezové téma → často “rozpuštěné” do předmětů a formálně splněné, TH jako “organizační porada”

Jak to máte vy?

TH a OSV - kde (nejspíš) budeme?

- **OSV jako samostatný vzdělávací obor**
 - rozvíjí seberefektivní, seberegulační, interakční a komunikační dovednosti a prosociální chování, zahrnuje kariérový a etický rozvoj
 - "učivem" je žák, třídní skupina, běžné situace ze života
 - kontinuální rozvoj socioemočních dovedností
 - **nové RVP ZV → závazné očekávané výsledky učení**
 - součástí je (sebe)hodnocení

Nové RVP neříká, že musíte mít OSV předmět - říká, co mají žáci umět, jaké jsou očekávané výsledky učení. Formu volí škola.

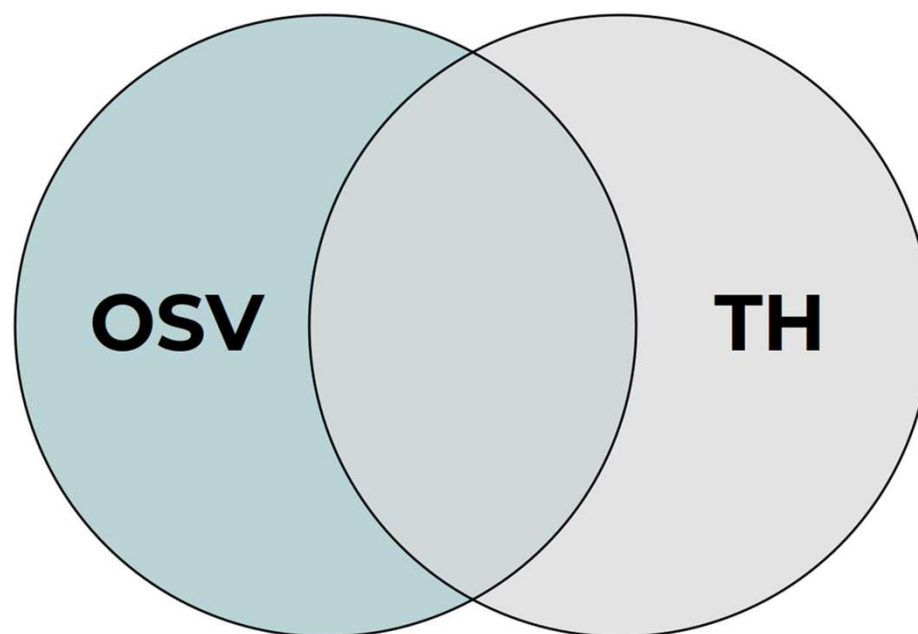
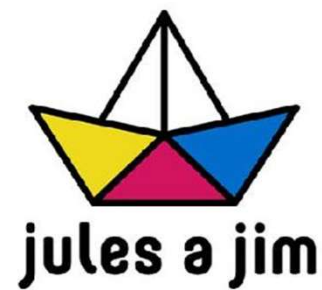
→ nabízí se využít TH, ale...

... TH a OSV nejsou totéž

- příbuzní, ne dvojčata
- souvislost jako fotbal a běh, sloh a gramatika ...
- souvisí spolu, podporují se, ale nejsou totéž

Vztah OSV a TH

Čím se OSV a TH liší

	Třídnické hodiny	OSV
Středem je	konkrétní třída a její aktuální život, skupinová dynamika	rozvoj kompetencí každého žáka
Východisko	co třída potřebuje teď	očekávané výsledky učení z RVP
Kdo vede	třídní učitel	třídní, OSV specialista nebo tandem
Plánování	kombinace plánu a reakce na dění	systematický plán napříč ročníky
Hodnocení	obvykle ne	ano, pokud je součástí společného základu

Jsou rozdílné a přesto...

... se navzájem potřebují

- bezpečí jako podmínka pro rozvoj
- rozvoj socioemočních dovedností jako podpora bezpečí

OSV rozvíjí žáka a jeho kompetence (nejen) pro vztahy.
Třídnická hodina pečuje o třídu a vztahy.

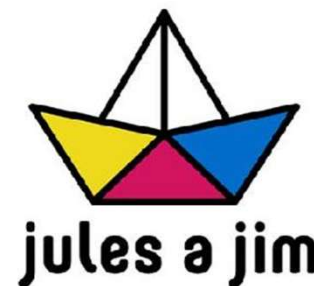

Systemové otázky

- Budeme mít OSV a/nebo TH?
- Kde je u nás OSV v ŠVP?
- Jak je budeme realizovat?
 - **pravidelně vs. nahodile nebo “rozpuštěně” (jaká jsou rizika a výhody?)**
 - disponibilní čas, dotace vs. společný základ vs. “dobrovolné” nad rámec učebního plánu (118 nebo 122 hodin +)
 - Jak přistoupíme k realizaci na 1. a na 2. st.?
 - modelové ŠVP - 1x za týden od 1. do 9. tř.
- Kdo to bude realizovat?
 - OSV specialista, třídní, tandem...
- Jak to budeme hodnotit?
- Jakou k tomu dostanou vyučující podporu?

Role a kompetence

Třídní učitel:

- Je průvodce skupinou a facilitátor. Zná třídu, vede proces, všímá si signálů, čte psychodynamiku.
- Není terapeut ani vyšetřovatel. Neřeší sám šikanu ani vážné osobní situace žáků. Jeho úkolem je všimnout si a předat dál.“
- → od organizátora k průvodci rozvoje dovedností

Vedení: Rozhoduje o ukotvení, vytváří čas v rozvrhu, dává podporu – vzdělávání, prostor pro sdílení, uznání,...

ŠPP a metodik prevence: Propojují třídnické hodiny s preventivním programem, jsou metodickou oporou a místem, kam třídní posílá to, co přesahuje jeho kompetence.

Ostatní vyučující: OSV se děje i v matematice – jak reaguji na chybu, jak řeším konflikt, jak mluvím se žáky.

Žáci: Mohou se podílet na tématech a pravidlech. Čím starší, tím víc odpovědnosti jim můžeme předávat.

Rodiče: Potřebují rozumět, proč třídnické hodiny existují a co v nich děti dělají. Jinak se snadno stanou ‚hodinou, kde se nic neučí‘.

Systémová podpora

- vyjasněné role a očekávání
- intervize, kolegiální podpora
- supervize
- nastavená spolupráce s ŠPP
- mentoring
- tandemová výuka
- situační systémová opatření - “co dělám, když...”
- naplánovaná a řízená změna
- metodická podpora - jak sestavit hodiny, řešit náročné situace ad.

Akademie OSV

Komplexní vzdělávání pro pedagogy v OSV

Komplexní roční výcvik,
který vám umožní připravit se
na změny v novém RVP včas

Možnost zakoupit také
jednotlivé kurzy či webináře
nebo jejich výhodné balíčky

Více informací [ZDE](#).

**Osobnostně - sociální
výchova**

Akademie OSV